

Dosarul nr. 2ra-1047/2022
2-20091974-01-2ra-03082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (E. Culinca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Marin Tofan,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Tofan
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării
dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 august 2020, Marin Tofan a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea încălcării dreptului
la judecarea dosarului privind autorizarea ridicării rulajelor bancare în termen rezonabil
și încasarea prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin încheierea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Buiucani a fost autorizată efectuarea ridicării rulajului bancar al
contului biroului executorului judecătoresc Șapa Ludmila, de unde au fost ridicate 13
file cu datele bancare ale acestuia.

Prin încheierea nr. 11r-601/2019 din 11 februarie 2020 emisă de Colegiul penal al
Curții de Apel Chișinău, a fost ridicat de la examinare recursul declarat împotriva
încheierii din 22 iunie 2018 și expediat dosarul în instanța de fond, astfel fiind
tergiversată examinarea cauzei.

Reclamantul a invocat că, contrar prevederilor art. 311-312 din Codul de procedură
penală, care au prevăzut pentru examinarea unor astfel de categorii de dosare un termen
restrâns, examinarea dosarului penal în privința legalizării măsurilor speciale de
investigație a fost tergiversată mai mult de 2 ani, la moment neavând o finalitate,
aflându-se pe rolul instanțelor naționale, deși urma a fi examinat în trei zile.

Tofan Marin, în temeiul art. 2-5 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind
repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în

termen rezonabil a cauzei sau dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea dosarului privind autorizarea ridicării rulajelor bancare în termen rezonabil și acordarea unei satisfacții echitabile din contul bugetului de stat cu titlu de prejudiciu moral în sumă de 200 000 lei.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Marin Tofan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea tergiversării examinării dosarului în termen rezonabil.

La 24 decembrie 2020, Marin Tofan a depus cerere de apel nemotivat, iar la 23 martie 2021 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 21 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Marin Tofan și s-a menținut hotărârea din 21 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că Tofan Marin pretinde încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a examinării recursului împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani nr. 11-3581/2018 din data de 22 iunie 2018, prin care a fost soluționat demersul procurorului privind autorizarea unei măsuri de urmărire penală, înaintat în cadrul unei cauze penale, în care acesta, la moment are statut de inculpat.

Instanța de apel a mai stabilit că în prezent, cauza penală în cadrul căreia a fost înaintat demersul menționat supra, începând cu data de 05 iulie 2018, se află în examinare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Astfel, fără a contesta de principiu dreptul lui Tofan Marin de a pretinde violarea dreptului său la durata procedurii penale, acest drept poate fi invocat numai în raport cu procedura examinării cauzei penale privind învinuirea acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute la art. art. 42 alin. (5), 27, 190 alin.(2) lit. b), d), 42 alin.(5), 328 alin.(1) din Codul penal. Cu alte cuvinte, încălcarea dreptului la durata nerezonabilă a procedurilor penale, în care cu certitudine se includ proceduri de urmărire penală, poate fi invocată numai cu privire la examinarea unei cauze în cadrul căreia se soluționează fondul acuzației.

Astfel, instanța de apel consideră că instanța de fond just a reținut că Convenția Europeană a Drepturilor Omului protejează dreptul persoanei la examinarea într-un termen rezonabil a cauzei îndreptate împotriva sa, nu însă și a fiecărei cereri, plângeri, demers, înaintat în cadrul unei cauze penale. Or, persoana poate să pretindă violarea dreptului său la durata procedurilor chiar dacă acestea nu au fost finalizate cu o hotărâre definitivă.

Instanța de apel a concluzionat că instanța de fond întemeiat a stabilit că Convenția Europeană a Drepturilor Omului și prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, protejează doar dreptul persoanei de a fi examinat în termen rezonabil cauza cu privire la o acuzație în materie penală îndreptată împotriva persoanei, efectele legale nefiind aplicabile și asupra termenului de examinare a cererilor, plângerilor și demersurilor înaintate de părți.

Urmare celor relatate, instanța de apel a subliniat că argumentele din cererea de apel depusă de către Tofan Marin cu privire la faptul că recursul împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani nr. 11-3581/2018 din data de 22 iunie 2018, contrar prevederilor legale ce impun necesitatea examinării acestuia în termen de 3 zile, nu a fost examinat până în prezent, sunt irelevante cazului or, prin examinarea acestuia nu se soluționează fondul acuzației.

În această ordine de idei, instanța de apel a apreciat că motivul de bază invocat în argumentarea cererii de apel, anume că instanța de judecată a ignorat solicitarea reclamantului de a obliga Ministerul Justiției al Republicii Moldova să prezinte raportul și referința asupra circumstanțelor enunțate în acțiune, este unul formal, ce nu poate determina casarea hotărârii instanței or, acesta nu a schimbat tabloul faptic stabilit în prezenta cauză în urma prezentării acestuia în apel și lipsa acestuia nu a dus la soluționarea eronată a cauzei de către instanța de fond.

La 12 aprilie 2022, prin intermediul poștei, Marin Tofan a depus o cerere în temeiul art. 250 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare, în vederea expunerii asupra solicitării privind dezvăluirea datelor urmăririi penale în cauza penală nr. 2017210672, prin prezentarea rapoartelor.

Prin încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Marin Tofan cu privire la emiterea unei decizii suplimentare, la examinarea cererii de apel înaintate de Marin Tofan împotriva hotărârii din 21 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Marin Tofan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Prin decizia din 27 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Marin Tofan și a fost menținută încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La 07 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Marin Tofan a declarat recurs împotriva deciziei din 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei contestate și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului Marin Tofan și-a manifestat dezacordul cu soluția instanței de judecată, reiterând în acest sens circumstanțele de fapt și de drept din acțiune și cererea de apel.

Suplimentar, recurentul a invocat că instanța de apel a ignorat argumentele apelantului precum că instanța de fond a emis hotărârea, fără a fi prezentat raportul de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, iar în cazul în care acel raport nu fost prezentat instanța nu putea să se pronunțe asupra acțiunii înaintate.

Recurentul susține că la solicitarea sa, Curtea de Apel Chișinău a obligat intimatul Ministerul Justiției să prezinte raportul și referința, însă ultimul a prezentat rapoarte care se refereau la o altă cauză decât cea dedusă judecății.

Recurentul susține că instanțele de judecată au examinat această cauză fără a intra în esența litigiului, au făcut constatări și interpretări eronate, nefiind legate de fondul examinării cauzei, emițând o decizie care nu reflectă situația reală dedusă judecății.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că,

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 01 februarie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 11 aprilie 2022, conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, prin intermediul poștei electronice (f.d.170).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Marin Tofan, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 07 iunie 2022 împotriva deciziei 01 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 03 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Marin Tofan cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Marin Tofan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Marin Tofan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh